

Saulėta, diena 60°, naktį 40°
Saulė teka 4:57, leidžiasi 6:40

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Balandžio-April 24 d., 1973 m.

Kaina 15c

97

KRITIKUOJA POLITBIURO NARI ŠELESTA

JEHOVOS LIUDININKŲ BYLA

Klaipėdoje sovietinis teismas nubaudė devynis asmenis — Jahovos Liudininkus. (Sovietų Sąjunga, 1973 m. balandžio 1 d.). „Klaipėdoje pasibaigė teismo byla dėl „Jehovos Liudininkų“ religinės sekos antisovietinės prieš įstatymus veiklos. Kaip jau minėjome mūsų laikraštyje (Sovietų Sąjunga, 1973 m. vasario 27, 28, Jehovos Liudininkų religiniai-politinė doktrina po religijos priedanga pripažįsta ne tik mūsų leninistinės-marksinės ideologijai bei socialistinei sovietų visuomenei santvarkai priešingą koncepciją ir principus, bet ir ragina prie aktyvių žygių, nesutaikomų su mūsų gyvenimo normomis.

Teismo bylos eigoje, užsėsusioje daugiau kaip mėnesį, liudininkų parodymai, daiktiniai įrodymai ir dalimi pačių kaltinamųjų prisipažinimai visiškai įrodė priešįstatyminę sekos vadų ir jų pagalbininkų kaltę. Daugybė pateiktų faktų parodė, kad Jehovos mokslo pamokslininkai, bauginami tikėtinuosius Dievo baismėmis, vertė juos atsisakyti nuo aktyvios pilietinės veiklos, ignoruoti sovietų įstatymus.

Sektos vadeivos išnaudojo visas galimybes naujiesiems nariams užverbuoti. Liudininkė M. Trusovienė iš Telsių pasakojo, kaip kartą kapinėse prie jos priėjęs vyras ir, pareiškęs užuojautą, saldžiu balsu ėmė jai kalbėti apie kažkokį jai nežinomą dievą Jehovą. Sužinojęs jos adresą, jis nekvičiamas atėdavo į namus, atnešdavo brošiūras apie Jehovos mokymus. Įkyrumas — tai yra klaipėdiečio I. Šluosnio sąvokos rūšies metodas savo aukomis — šiuo atveju ir M. Trusovienei — įtraukti į savo sektą.

Į daugelį teismo klausimų V. Arajus, „tarnas“ aukštesnio rango, visą laiką atsakydavo: „Tai teokratinė paslaptis“. Ir iš tikrųjų jo veikla „Dievo karalystės grąžinimo“ srityje nepakankamai viešumas, nes jokių būdu nesutampa su mums įprastomis moralės normomis ir net taisyklomis. Ji tiek pat niūri, kaip ir pats šio buvusio šaulio, aktyvaus fašistų okupanto sekėjo gyvenimas.

Ne, nepamokė jo nė užtaurojimo bausmė po karo. Tai iš jo sklido mūsų respublikoje, Latvijoje ir Kaliningrado srityje pogrindžio Jehovos spaudiniai, kurių turinys visą laiką išėina iš religijos rėmų. Tarp daugelio knygūčių, paimtų pas V. Arajų, teismui buvo pateiktas ir referatas, kuriame randami provokaciniai raginimai. Ir tokius jehovistų tekstus V. Arajus vertė skaityti kiekvieną Jehovos liudininką, su kuriuo palaikė ryšius, vertė skaityti ir perrašinėti tolimesniam platinimui.

Teismui pateiktais liudytojų parodymais ir daiktiniais įrodymais kaltais rasti pasikėsinusieji į piliečių asmens laisvę ir kiti aktyvūs jehovininkai — T. Šerelis, V. Kikutis, S. Kikutienė, V. Anušis, P. Babonas ir E. Krauzaitė. Be to, šitie „davaikos“, žodžiais skelbiančieji „artimo meilę“, atsisakymą nuo „pasaulio marnastės“, apgaudinėjo, spekuliuojo.

Išnagrinėjus bylos dokumentus atvirose teismo posėdžiuose, liaudies teismas nuteisė V. Arajų, T. Šerelį ir I. Šlušnį po penkerius metus laisvės atėmimu, kalinant griežto režimo įstaigose, P. Babonas nuteistas 5 metams laisvės atėmimu, V. Anušis ir V. Kikutis — po dvejus metus laisvės atėmimu, E. Krauzaitė — dvejus su puse metų laisvės atėmimu, S. Kikutis —

IS VISO PASAULIO

ROMA. — Apie 200,000 žmonių klausėsi popiežiaus Velykų kalbos „Urbi et Orbi“. Jis kalbėjo apie taikos nebuvimą Viduriniuose Rytuose, Indokinijoje ir šiaurinėje Airijoje, ragindamas „nutilti smurto balsams ir prabilti išmintingumui ir gerai valiai“. Po savo itališkai pasakytos kalbos popiežius pasakė Velykų sveikinimus 12-ka kalbų, jų tarpe anglų, rusų, kinų ir vietnamiečių.

PEKINAS. — Iš Kinijos į Kanadą atvyksta devyni studentai, kurie studijuos anglų kalbą Carleton universitete, Ottawoje. Vėliau atvyks ir daugiau kinų, o kanadiečiai važiuos į Kiniją studijuoti Pekine.

TEL AVIVAS. — Iš Libano į Izraelį atvyko trys gerai ginkluoti vyrai vykdyti sabotazo veiksmų. Izraelitai juos pagavo vos peržengus sieną. Arabai spaudai papasakojo, kad atlikę uždavinius jie turėję nusizudyti. Izraelio užsienio reikalų ministras pasmerkė arabų žygių, sujungdamas jį su Saugumo Tarybos atsisakymu pasmerkti arabų terorizmą.

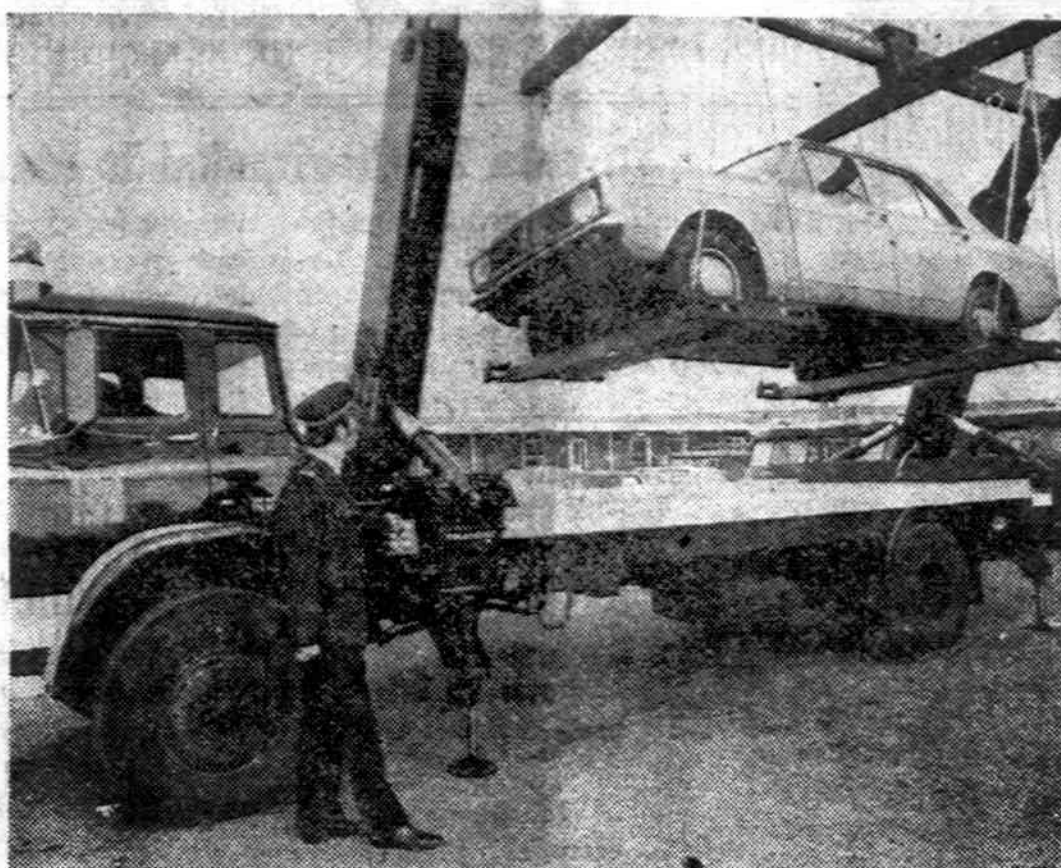
BELGRADAS. — Jugoslavijos universitetas Belgrade kritikuojamas dėl filosofijos fakulteto nukrypimo nuo partijos linijos. Universiteto vadovybė atsisakė pasmerkti savo filosofų klaidas. Partija kaltina aštuonis lektorių.

ANKARA. — Turkijos premjeras paskelbė parlamento rinkimų datą — spalio 1 d. Iki to laiko vyriausybė sieks politinio ir ekonominio pastovumo ir glaudžių ryšių su NATO valstybėmis ir Amerika, pareiškė premjeras Talu.

ROMA. — Italijos laikraštis paskelbė New Yorko korespondento straipsnį apie naujo Suez kanalo planus. Prezidentas Nixonas kalbėjęs apie kanalą su Italijos premjeru Andreotti. Net 2 valstybės bendromis jėgomis statys naują kanalą į vakarus nuo dabartinio Suez kanalo. Darbas kainuos 2.8 bil. dol. Kaire ankštas valdžios pareigūnas šią italų žinią pavadino „juokinga“.

Paryžius. Prancūzijos katalikų vyresnybė paskelbė pareiškimą, kuriame ragina žmones baigti antisemitizmą ir pritarti Izraelio valstybės įsteigimui. Dokumentas paruoštas Prancūzijos katalikų vyskupo. Vatikanas iki šiol nėra pripažinęs nepriklausomos Izraelio valstybės. Prancūzijos vyskupas sako, kad žydų tautai negalima atimti teisės turėti „politinę egzistenciją“ tarp kitų valstybių.

Ir K. Valskienė nuteistos trejiems metams lygtinai. Žinoma, teismo nutarimą sutiko su pasitenkinimu“.

Britų policija pamačiusi neįprastą automobilį, užkėlė jį ant specialaus troko ir nusiėmė. Savininkas gali vėliau mašiną išsipaikinti. Policijai pasimti nors ir didžiausią automobilį užtrunka tris minutes.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ New Yorko Aukščiausias Teismas atidėjo iki balandžio 30 d. New Yorko Balso skyriaus skundo svarstymą. Skyrius nr. 100-tas kreipėsi į teismą, kad tas paskelbtų nelegaliu Balso seimą Detroito ir uždraustų jo išrinkti naujai centro valdybai veikti.

◆ Dr. Henry Kissinger vakar pasakė kalbą, kurioje pranešė apie prezidento pastangas ieškoti naujų santykių su Europos valstybėmis — naujo Atlanto čarterio.

◆ Egipto spauda ragina visus arabus smogti Amerikos interesams už Amerikos paramą Izraeliui.

◆ Vakarių Baltuosiuose Rūmuose lankėsi apie 1,000 vaikų, kuriems buvo surengtas kiaušinių ritinėjimas. Prezidento Nixono Washingtono nebuvo.

◆ Praėjusio savaitgalio lietus palietė Illinois valstiją, sukėlė potvynius, daug gyventojų turėjo palikti namus prie Mississippi upės. Gubernatorius pašaukė Tautinę Gvardiją padėti gyventojams.

◆ Pietų Vietnamo teatre sprogo bomba, užmušdama 12 žmonių ir 81 sužeisdama.

◆ Tysimterijų unija reikalauja naujų algų pakėlimų ir kitų priedų, net 11% dabartinės algos. Derybos prasidės gegužės 9 d.

◆ Washingtono kalbama, kad buvęs Texas gubernatorius Connally, žadėjęs pereiti iš demokratų į respublikonų partiją, dabar po Watergate skandalo, pradėjęs abejoti, ar verta tai daryti.

HAVANA. — Kubos radijo stotis gavo įsakymą iš valdžios nebetransliuoti daugiau Vakarų pasaulio modernios muzikos, kuria Kubos jaunimas labai domisi.

LONDONAS. — Libijos valdžia pranešė visoms ambasadoms, kad joms draudžiama įsiviešinti alkoholinius gėrimus. Jie Libijoje yra uždrausti pardavinėti.

SAIGONAS. — Netoli P. Vietnamo krantų karo laivai sulaukė Tailandijos prekinį laivą, kuriame rasta šešios tonos nevalyto opio ir morfino žaliavos. Iš jos galima pagaminti heroino už 17 mil. dol.

SAUGUMO TARYBA SMERKIA IZRAELI IR VISUS KITUS SMURTO VEIKSMUS

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba šekmdienį priėmė Prancūzijos ir Britanijos pateiktą rezoliuciją, kuri pasmerkia Izraelį už Libano teritorijos puolimą, o kartu pasmerkia „visus smurto veiksmus, kurie į pavojų išstatė nekaltų žmonių gyvybes“. Ši rezoliucijos dalis skirta arabų teroristų darbams pasmerkti, nors tekste tas aiškiai nepasakoma. Už šią rezoliuciją balsavo be jų autorių, Australija, Austrija, Indija, Indonezija, Kenija, Panama, Peru, Jugoslavija ir Sudanas. Keturi tarybos nariai nuo balsavimo susilaikė: Amerika, Kinija, Sovietų Sąjunga ir Gineja. Pirmoji nebalavo, nes arabų terorizmas nepasmerktas pakankamai griežtai, o kitos nebalavo, nes laiko rezoliuciją nestipria, nepasmerkiančia griežčiau Izraelio.

Libanas šia rezoliucija nelabai patenkintas, reiskia viltį, kad taryboje pasakytos griežtos kalbos įspės Izraelį daugiau nebeužpuoli Libaną.

Amerikos ambasadorius Scali pabrėžė, kad pirmą kartą tarybos rezoliucija turi šokią tokią užuominą apie arabų teroro veiksmus, kurie iššaukia Izraelio atkirtį. Ambasadorius prisiminė kalbos buvusius užuominas apie Amerikos paramą Izraeliui, kuriam Amerika padedanti išlaikyti teisėtus gynybos reikalavimus. Mažai kas būtų pasakę, kad apie kitų didžiųjų galybių siunčiamus ginklus kitoms tos pasaulio dalies valstybėms. Amerika esanti pasiruošusi tartis su kitais ir sumažinti ginklų siuntimas visoms Viduriniųjų Rytų valstybėms.

Sovietų ambasadorius Malikas atkirto, kad reikia daryti skirtumą tarp paramos agresoriams ir paramos agresijos aukoms. Negalima taip pat lyginti individualių teroro veiksmų su valstybės naudojamu terorizmu.

SACRAMENTO. — Kalifornijos viešosios mokyklos pradės metrinės sistemos mokymą nuo 1976 metų. Bus pakeisti vadovėliai ir įvesti metrai, kilogramai ir kilometrai.

Washingtono kalbama, kad nauju FBI direktorium bus paskirtas vienas iš šių dviejų vyrų: kairėje, valstybės prokuroras pavaduotojas Myles Ambrose ar Jerry Wilton, Washingtono, D. C. policijos viršininkas.

BUVĘS UKRAINOS PARTIJOS VADAS UGDĖ BURŽUAZINĮ NACIONALIZMĄ

MASKVA. — NYT korespondentas iš Maskvos praneša apie Ukrainos komunistų partijos suvažiavimą, įvykusį Kijeve. Ten ilgą kalbą pasakė naujas partijos sekretorius Vladimir Šerbicki, perėmęs tas pareigas pernai gegužės mėn. iš Piotro Šelesto. Nors Šelestas tuo metu buvo ir dabar tebėra Kremiaus politbiuro narys ir Sovietų Sąjungos vicepremjeras, vienas iš Kosyginio pavaduotojų, Šerbickio kalboje yra daug kritikos Ukrainos partijai, kurioje buvusi lauzoma partinė disciplina ir toleruojamas netikusių pareigūnų, direktorių įmonėse ir administracijoje, skyrimas.

Ragina Agnew pasmerkti bylą

WASHINGTONAS. — Watergate skandalas, kuris dar nėra visiškai išaiškintas, jau parodė aukštą Baltųjų Rūmų valdininkų įsivėlimą į nešvarią įsilaužimo ir šnipinėjimo bylą, daugiausia gali pakenkti viceprezidentui Agnew, kuris numatomas kandidatu į prezidento vietą sekančiuose rinkimuose. Jo draugai ir rėmėjai skatina jį viešai pasmerkti Watergate aferą, nežiūrint į tai, kad toks viešas pasmerkimas galėtų pasirodyti neįtikinamas prezidentui Nixonui ženklas.

Daug respublikonų politikų susirūpinę, kad Watergate aferą gali sumažinti respublikonų partijos rėmėjų ir aukotojų skaičių. Ateinančių metų kongreso rinkimuose respublikonų kandidatams bus nelengva atsikratyti šios bylos šešėlio. Galupo praveisti tyrinėjimai parodė, kad Watergate gali turėti didelę neigiamą įtaką respublikonų politinei atečiai.

Ne visi žydai vyksta į Izraelį

TEL AVIVAS. — Izraelio vyriausybė susirūpinusi, kad vis daugiau iš Sovietų Sąjungos į Izraelį išvažiuojančių žydų visai nepatenka į Izraelį, bet patraukia į Vakarų Europą ar į Ameriką. Premjere Golda Meir pasikvietė sovietų žydų imigrantų atstovus ir tarėsi su jais apie šią problemą. Bijoma, kad tokia emigracija iš Izraelio nepradėtų didėti.

Nubyrėjusių žydų centras yra Roma, kur veikia Amerikos žydų organizacijos Hias agentūra. Ji padeda žydams susirasti naują šalį ir padeda ten išvažiuoti.

Pernai 28 sovietų žydai emigravo per Romą į Izraelio. Šiais metais per tris mėnesius tokių emigrantų buvo 115. Per paskutinius dvejus metus 223 žydai iš sovietų Sąjungos atvykę į Vieną, visiškai nepasiekė Izraelio, bet iš Vienos atvyko į Romą. Šiais metais tokių buvo 117 per pirmus tris mėnesius.

Sovietų žydai pareiškė premjerai Meir, kad žydus nuo Izraelio dažniausiai nukreipia artimi giminytės ryšiai. Sovietų žydai bando pasiekti giminačius Amerikoje ar kitur. Pastebėta, kad didžiausias nuosimtis tokių nubyrėjusių sovietų emigrantų yra iš Odesos ir kitų Ukrainos miestų. Jie nieko neturi prieš Izraelį, bet tikisi geriau įsikurti kitose valstybėse. Paprastai tokie žydai jau nebeturi senųjų zionistų idealų, bet tik išnaudoja progą pabėgti iš Sovietų Sąjungos.

DACA. — Audros Bengalijoje sunaikino 13 kaimų ir 12 kelių apgriovė, žuvo 2,000 žmonių.

Pats sunkiausias kaltinimas, kurį Sovietų Sąjungoje galima mesti kitam žmogui — nepakankamas budrumas ir griežtumas kovojant prieš buržuazinio nacionalizmo apraiškas. Kaip praneša „Pravda Ukrainy“, tokio apsilėidimo pasekoje atsirado leidinių, kurie idealizavo Ukrainos praeitį ir „iškraipė istorinius Ukrainos ir Rusijos ryšius“.

„Ukrainos komuniste“ — teorijos ir ideologijos žurnale, vedamuoju straipsniu eina straipsnis „Vienos knygos rimtos klaidos ir trūkumai“. Čia griežtai kritikuojama Piotro Šelesto knyga „O, Ukraina, Mūsų Sovietinė Tėvyne“, išleista Kijeve 1970 metais, kada Šelestas dar buvo vyriausiu Ukrainos partijos vadu. Tos knygos kritika tokia griežta, kad Maskvoje niekas neabejoja, kad Šelestas bus greitai išmestas iš politbiuro ir, gal būt, iš partijos centro komiteto. Anksčiau Šelesto knyga buvo labai gijama, o dabar žurnalas vos neapkalta Šelesto buržuazinio nacionalisto nuodėmėmis. Knyga sumažinanti Ukrainos komunistų partijos vaidmenį, duodanti tik ukrainiečiams nuopelnus už ekonominį išvystymą, padrasinanti Ukrainos ekonominį nepriklausomumą, suteikianti nepagrįstus ukrainiečių pasitenkinimus, pasikėlimo ir pasigyrimų jausmus. Kritikas net kimba prie Ukrainos gamtos grožio aprašymų, kurie skirti „didinti savigryos jausmus“.

Sovietų sąlygose tokia kritika yra bauginanti, sako NYT redaktorius Harry Schwartz, pabrėždamas, kad ukrainiečiai bando išlaikyti savo kalbą, kultūrą ir nemėgsta rusų atėjūnų pramonės ar valdžios vietose. Ukrainiečiai mato, kad jie laikomi antros rūšies piliečiais.

Kada Šelestas buvo pašalintas iš Ukrainos partijos vado pareigų, Vakaruose buvo spėjama, kad jis politbiure priešinosi prieš prezidento Nixono pakvietimą į Maskvą, kada Amerika bombarduoja Hanojų. Šelestas tada buvo laikomas konservatyviu, kietos linijos komunistu, kuriam nepatinka nuolaidi Brežnevo linija. Dabar iš jo kritikos ir jo įpeidinio Šerbickio kalbų atrodo, kad Šelestas kaltinamas Ukrainos nacionalizmo skatinimu. Šelesto sužlugdymas gali atnešti ir platesnių Kremiaus klykų valymų, nes, jei Šelestas — nacionalistas, tai kas politbiure jį iki šiol gynė ir užtarė?

ATENAI. — Graikijoje šeštadienį buvo paminėtas 1967 m. perversmas. Opozicija šia proga susprogdino keturias bombas.

NAIROBI. — Nuo 1963 metų, kada Kenija tapo nepriklausoma, jos kairinė aviacija tvarkė britų karininkai. Dabar vyriausybė paskyrė pulkininką Gishurui pirmą aviacijos vadu.

Nederlandų įtakos pėdsakai Pabaltijoj

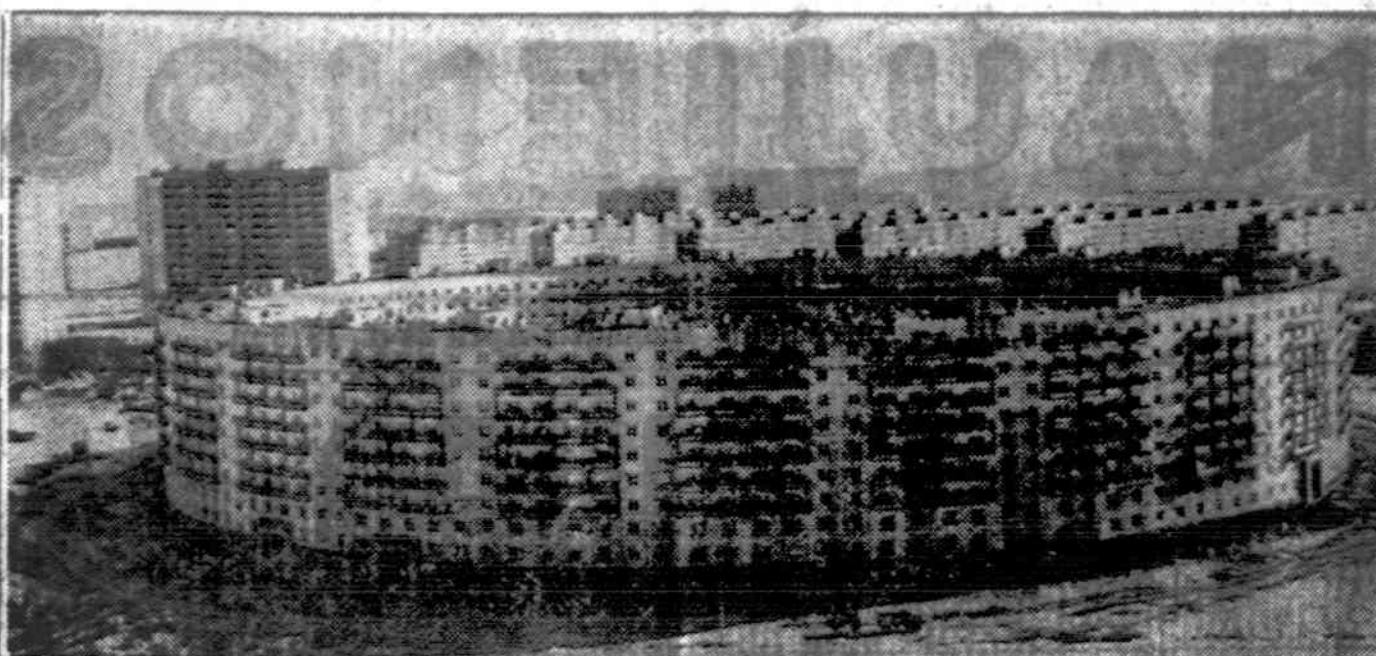
F. Dekkerio knygoje "Voortrekkers van Oud-Nederland (senieji nederlandų išeiviai), yra skyrus "Nederlandsche invloed in Estland", taigi nederlandų įtaka Estijoje ir čia minimas ne vien Hanzos miestas Reval (Tallin), bet ir Narva su jos nederlandų architektūros stiliaus statybomis. Talline tebėra (jei ne nugriovė) gražus kapo paminklas, pastatytas olandų jūros armijai grafui van Heiden, kuris 1827 m. vadovavo rusų eskadrui ir kartu su anglų ir prancūzų eskadromis prie Navarinos sumušė turkų flotiliją. Jei dar toliau pasistumsime į šiaurę, nederlandų pirklių raišmės Archangelske, tame vieningame prieš Petra Didžiojo Rusijos uoste, o nederlandų archyvuose rasime ir žinių apie jų pirklių kontaktus ir prekybą su lapais Laplandijoje.

Zemėje pelkėtoje vietovėje, Narvos upės kairiajame krante, 12 km. nuo Finu (Suomiu) įlankos, Narva 13 šimtmečioje buvo, palyginus, mažas, bet vaidino svarbų prekybos postą. Šiaurės Estijos prekybos kelyje iš Hanzos miesto Revalio į "Didįjį" Novgorodą, Estija tada priklausė Danijai ir prekių transporto teise Danijos karalius Erik Menved buvo perleides Hanzos sąjungai. Danijos vyriausybė buvo pavadusi pastatytą Narvos

je tvirtovę, kad apsaugotų šį prekybos centrą ir miesto, gyventojus nuo dažnų rusų užpuolių. Pats miestas, šalia tvirtovės, paliko tada dar mūro sieną nesutvirtintą. Tik kai 13 ir 14 šimtmečių savarajė Narva buvo tris kartus rusų užpulta ir sugriauta, ji buvo sustiprinta, pastatius aplink mūrinę sieną su bokštais.

1346 m. danai savo Estijos sritis perleido vokiečių riterių Ordinui ir Ordinas šį Narvos miestą laikė savo priešakinio atramos postu prieš rusus. Tuo metu, kai kiti Baltijos jūros uostai — Ryga, Pernu, Reval priklausė Hanzos sąjungai, Narva liko Hanzos sąjungai nepriklausanti. 16 šimtmečio pradžioje Ivan IV užvaldė Novgorodą ir vokiečių bei olandų pirklių, patekę į nemalonę, apėjo Novgorodą ir persikėlė į Narvą. Narvos miestas tada žymiai suklestėjo. Rusų caras, matydamas kokią svarbią rolę vaidina Narva prekyboje, stengėsi tą prekybą pavertti į savo pusę ir šalia Narvos miesto tvirtovės, Narvos upės kairiojoje pusėje, pastatė tvirtovę Ivangorodą.

1588 m. Narvą ir Estijos rytų sritis užgrobė rusai, Revalį su aplinkiniais rajonais — švedai, o pietines Estijos sritis — Lietuvos-Lenkijos Unija 1581 m. švedai užkariauja Narvą ir

Sovietų propagandinė nuotrauka rodo naują apartamentų namą Maskvoje. Čia bus 500 butų. Apie kritimo viduje įrengiamas valkams alkūnės, galynai. Tokiems namams gyvenamasis langas prideda partijos "šviesos ir ausimis" — slaptai mitybos.

šeimininkauja kol Petras Didysis 1704 m. šį miestą ir vėl atima. Laikė savo valdymo švedai įsitikino, kad Narva prekybos atžvilgiu yra svarbesnis centras negu Reval ir 17 šimtmečioje, po eilės sunkesnių metų ir 1610 m. gaisro, ji vėl tapo svarbiu prekybos centru. Čia Narvos atstatyme ir prekybos išvystymui žymiai prisidėjo olandai. 1610 metais net miesto burmistras buvo olandas Daniel Brandt, kuris vadovavo miesto atstatymo ir praplėtimo darbams. Miesto fortifikacijų darbus vedė flamai Johan van Rodenburg. Šis kariškų fortifikacijų inžinierius pirmą kartą pas Olandijos valdovą Frederiką Hendriką, vėliau pas rusus, o nuo 1637 m. dirbo pas švedus, vadovaudamas jų fortifikacijų statyboms. Vėliau apdovanotas Livlandijos ir Ingermanlandijos generalinio inžinieriaus titulu, vadovavo visų švedijos Pabaltijos provincijų fortifikacijų darbams.

1659 metais, per karą su rusais, Narvos priemiesčiai ir vėl tapo sugedinti. Vėliau sekė atstatymo darbai buvo vykdomi pagal Rodenburgo paliktus planus. Nors prie Narvos statybos darbų dirbo daugiausia vokiečiai ir švedų statybininkai, bet jie uoliai sekė didžiųjų nederlandų statybininkų mėn ir jų darbus emė sau pavyzdžiu. Nederlandų architektų ir inžinierių įtaka 17 šimtmečioje reikšėsi ne vien tvirtovių statyme, bet ir Narvos administratyvinių pastatų ir miesto privačių namų statyboje. Taip Narvos rotušė, pastatyta po 1659 m. gaisro vokiečio Georgo Teuffelio, aiškiai rodo nederlandų statytojų įtaką, nes pastatyta pagal Hertogenboscho rotušės pavyzdį, o tos rotušės architektu statytoju buvo nederlandas Pieter Post. Prie Narvos rotušės statybos yra dirbę ir daug nederlandų menininkų, tarp jų žymus Nicolaas Millich iš Antverpeno.

Nederlandų įtaka jaučiama ir Narvos skulptūros kūriniuose per visą 17 šimtmetį ir vėliau, nes daug pirklių ir didelių statė ir gražino savo namus, pagal nederlandų stilių, o tai teikė miestui nederlandų ir vokiečių baroko stiliaus charakterį. Paminėtina ir 17 ir 18 š. savarajė Narvoje pastatyta birža, kuri savo stiliumi buvo labai panaši į Amsterdamo rotušę. (Dabar karališkoji pilis ant den Dam.). Trumpos apžvalgos pabaigoje apie nederlandų įtaką Estijoje tenka pridurti, jog šio skryžiaus autorius de Bekker pažymi, kad jam tekę vietos laikraščiuose

Vargsta kolchozininkai ir kiaulės

Š. m. ok. Lietuvoje išėjusiame "Mūsų gamta" 1 nr. žurnale Rimantas Giliuskas apie salakiškį bėdas su kiaulėmis šitaip rašo: "Senatorija... kiaulės. Vienas vaikiškųjų gamtos perliu ryli Lietuvoje — Luodžio ežeras: per Luodį per teka kokių tik gimusių šventoji, greta — knibždantys gyvybės Zagarinės miškai ir sena žvejų gyvenvietė. Luodžių dvaras su 1828 metų statiniais. Salako miestelis, įkurtas senųjų prekybinių kelių kryžkelėje.

Kiek čia visur grožio, kiek legendų ir įvairiausių istorijų. Prie to ežero iš pietų pusės glaudžiasi Zarasų rajono "Pergalės" kolūkių laukai. Sugalyvo praeitais metais kolūkių valdyba gražiam pusinėlyje prie kelio įrengti kiaulėms "vasarvietę". Pušyną apivėrė tvora, pristatė pasijūri, greta — virtuvę. Dėvė ar nedėvė vasarvietė naudos, žino valdyba ir "poilsautojai", tačiau kad kiaulės pasitęgti kiaulėms — faktas! Pušynėlis atrodo liūdėnai: apie šimtas pušų nugrauztomis žievėmis jau negyvos, parudavusios spygliais, tvoros ir pasijūris išlaužytos, nebe-reikalinga virtuvė.

Prie to paties kelio, netoli suknisto pušyno, pernai buvo iškasta duobė kritusiems gyvuliams. Duobė lyg ir pridengta, tačiau pro plyšius matyti dvėselienos, kur-ne-kur pridengtos šiaudais, duobė necho ruojama, ir smarvė už puskilometrio užuosi! Įvairioms atliekomis deginti vieta parinkta irgi ne vietoje — greta augančių medelių". Tiesiog negrįdėtas dalykas, kad kiaulės gražių medelių. Aišku, jeigu gyvuliai, šiuo atveju kiaulės neturėjo ką est, gindamosios nuo bado turėjo net medelius graužti.

skaityti, kad Estijos nepriklausomybės laikais jų mokslininkai įvairiuose nederlandų archyvuose, ypač Amsterdamo, ieško-davę istorinės medžiagos Estijos istorijai rašyti. Tai mus visai nestebina, pastebi de Bekker, nes nederlandų prekyba ir laivininkystė Baltijos jūros uostuose, taigi ir Estijos uostuose, seniau vaidino svarbią rolę ir savo skaičiumi viršijo net kitų kraštų prekybos laivyną. Be to rusų caro Petro Didžiojo laikais, 18 šimtmečio pradžioje, nederlandai suvaidino svarbų vaidmenį jo pastangose pertvarkyti Rusiją pagal Vakarų Europos pavyzdį. Švedų provincijų Pabaltijėje užkariavimas ir Rusijos priėjimas prie Baltijos jūros uostų įvyko, ne be nederlandų įtakos ir pamokų, tad ir nederlandų archyvuose turi rasti ne mažai iš tų laikų svarbių duomenų.

Apie nederlandų kolonistus Rytų Europoje ir Pabaltijėje istorinės medžiagos gausumo pa iliustravimą, jungiu čia puslapi 355, paimtą iš nederlandų istorinių knygų sąrašo — "Bibliografie der Geschiedenis van Nederland", kas rodo, kad viduramžiais nederlandų įtaka Rytų Europoje yra valdinusi žymų vaidmenį.

versitete. Benytė labai gerai mokosi ir nori būti gydytoja. Atžalynas puikiai kalba lietuviškai. Abu priklauso lietuvių jaunimo chorui, lietuvių liaudies šokių ansamblui ir puikiai groja akordeonais. Jie dalyvavo Dainų ir Šokių šventėse Chicagoje.

Juozas Kaulėnas dirba industrijoje. Namuose turi įsirengęs ir audžia savo pagamintomis staklėmis įvairius lietuviškus liaudies meno rūbus, juostas, kaklaraiščius ir pan.

Teko didžiai stebėtis jo paties pagamintais įvairiais įrankiais ir visokių rūšių staklėmis. Keliose staklėse matėme jo pradėtus austi rūbus, juostas ir t. t. Jo pagaminti audiniai puošia ne vieną mūsų lietuvių, o taip pat lietuvių liaudies dainų ir šokių ansamblius.

Tenka džiaugtis ir didžiuliu tokiu susipratusių lietuvių šeimomis. Tebūnie ji pavyzdžiu mums visiems lietuviams. Al Bud

Kaip išgyventi 130 metų

Betrūksta 22 metų
"Aš tikiuosi gyventi 130 metų", užtikrino Freno, Kalifornijoje, 70 metų gyvenantis 108 metų amžiaus senbarnis Joseph Smith, kuriam iki 130 metų betrūksta 22 metų.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielins, **PENKTIJI METAI**, gražiai įrista, 592 psl. \$6.00
- K. Bielins, **DIENOJANT**, gražiai įrista, 404 psl. \$6.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, **ALEKSANDRYNAS**, 1 tomas, gražiai įristas, 491 psl. \$7.50
- Prof. Vaclo. Biržiška, **SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA**, I dalis, 208 psl. įrista — \$3.00, minkštai viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl. įrista — \$3.00, minkštai viršelis — \$2.00
- Dr. K. Grinius, **ATSIMINIMAI IR MINTYS**, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, **LIETUVA BUDO**, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielins, **GANA TO JUNGO**, 492 psl., minkštai viršelis. \$5.00
- Juozas Liudžius, **RASTAI**, 250 psl. \$3.00
- P. Liudžiūnė, **ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ**, 88 psl. \$1.00
- S. Michelonas, **LIETUVIŲ IŠEIVIA AMERIKOJE**, 297 p. minkštai viršelis — \$4.00, įrista — \$5.00
- Dr. V. Sruogienė, **LIETUVOS ISTORIJA**, gražiai įrista 968 psl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, **SIAUBINGOS DIENOS**. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvai, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietas viršelis kainą 4 dol.

J. Audėnas, **PASKUTINIS POSĖDIS**. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas paverčiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakioje, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, **MAGISUKUJŲ KILIMU I VILNIU**. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, **KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINĖS UZDANGOS**. Autoriaus pastabumų neapgauna turistų ir agitpropos propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, **VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKIUOSE**, 1944-54 m. 49 psl. \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijukime visi, skaitydami Krizo Pieperio 77 ANEKDOTUS 52 psl. \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštą reikia pridėti 25 c. egzemplioriui

Ausambliui, chorai, grupės, užsakyti 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūnčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Why
Americans own
\$54,000,000,000
worth of
U.S. Savings
Bonds.

One good reason is the Payroll Savings Plan. About three-fourths of all Bonds are purchased through the Plan. It's helping Americans save more money than they ever dreamed they could.

That's because the Payroll Savings Plan is such an easy way to save. All you do is sign up where you work and the amount you specify is not asked from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's the easy way to build a nest egg.

You've got your reasons to save money. There's one great way to do it painlessly. Join the millions who are buying Bonds the Payroll Savings Way.

Now U.S. Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity of 5 years. If you cash in before 5 years, Bonds are redeemed at face value, or 100%. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Buy U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

TUSČIOS FRONTININKŲ PAGYROS

Fronto Bičiuliai šių metų balandžio 7 d. Drauge atspausdino straipsnį "Reikia rasti kaltininkus". Frontininkai tame straipsnyje gerokai pasigiria. Jie išrikuoja ir iškalčiuoja visus patį atliktus darbus, bet taip pat neužmiršta prisiskirti, kaip jiems jau prasta, visai lietuviškai išsivijai priklausančius nuopelnus. Jie prisidengia ju-moro skraiste, iš po kurios kyšo ir pasigyrimo tikslas. O jis la-bai jau paprastas: LB tarybos rinkimai jau čia pat, reikia pra-dėti rinkiminę akciją. Reikia prasikaltusius reabilituoti ir vi-sai bičiulių grupei reabilituoti.

Tik bėda, ir tai yra pati pir-moji ir didžiausioji bėda, kad šiame straipsnyje frontininkai visai užmiršo pasigirti apie pa-čius svarbiausius savo žygdar-bius. Šia proga mums teks at-versti kitą medalio pusę ir su-minėti tuos žygdarbius.

Pasakykite, bičiuliai ir biči-liukai, ar skaitote žygdarbių, nuopelnų, ar nuodėmės pastovų ir sistematingą išsivijai gyve-nimo grovimą? Ar galima vie-na sakyti, o kita daryti? Ar ga-lima atidaryti frontą ir vesti brolį prieš brolį?

Juk gerai žinote, kad turime labai ribotus finansinius ir kul-tūrinius išteklius, skirtus tau-tinei kultūrai išlaikyti, jai ug-dyti ir Lietuvos laisvinimo ko-vai vesti. Ar galima tuos iš-teklius naudoti vidaus tarpusa-vei kovai vesti. Ar tai yra nuo-pelnas, ar neatsleistina nuodėmė? Atsakykite bičiuliai! Kam iš to-

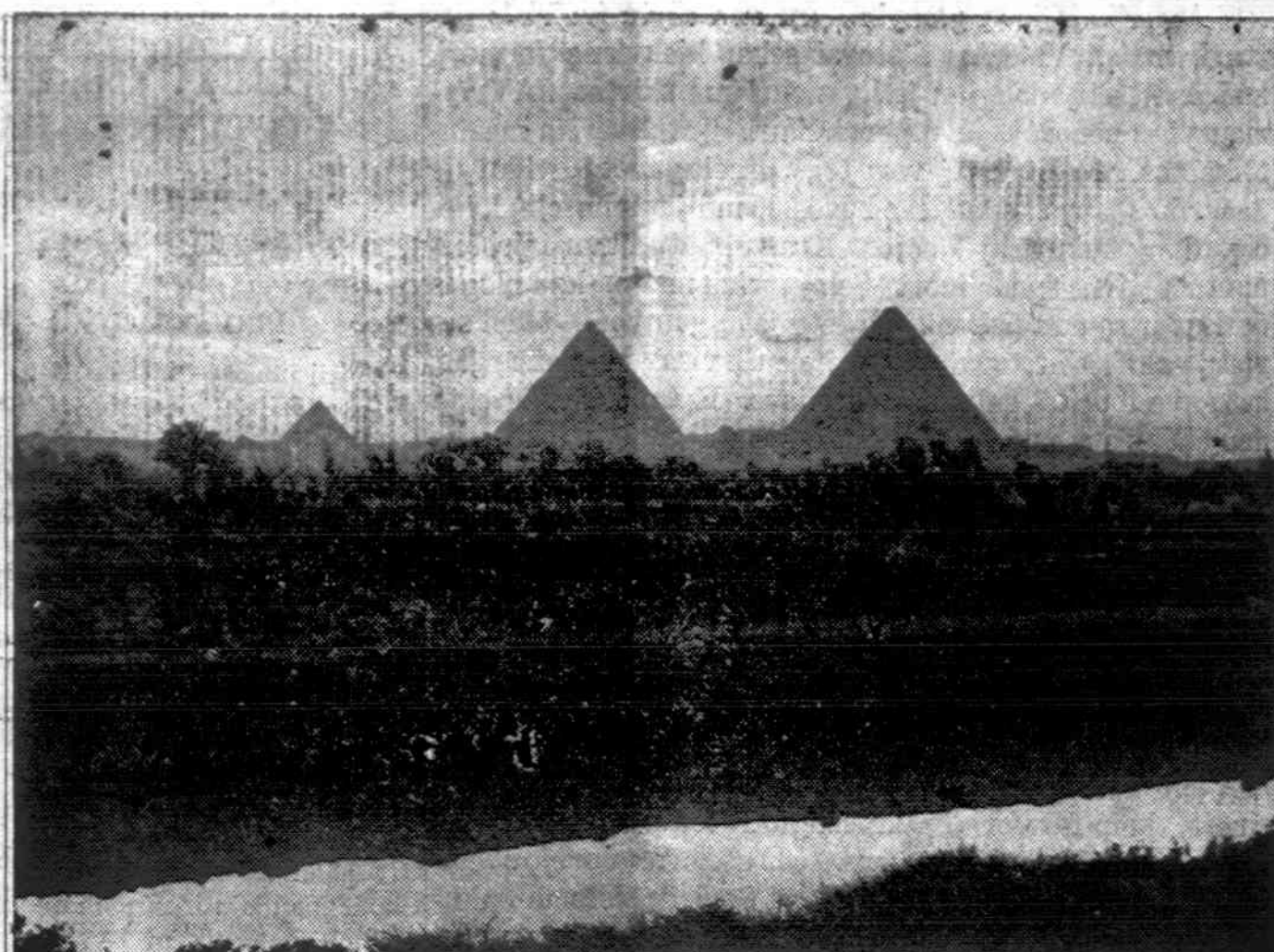
kios jūsų veiklos yra nauda, ir ką jūs skriaudžiate? Aišku, skriauda visiems. Bet ko jūs tuo siekiate?

Jūs visiškai neįsivaizduojate centrinių organų sutarto dar-bo padalo principo. Vėjavaikiš-kai atmetate koordinacijos rei-ka-lą Lietuvos laisvinimo bylo-jė, landžiojate Washington pro-uzpalkines duris. Tik prisi-minkite savo garso žygį i Wash-ingtoną, kai jūs pasičiupe vo-kišką baumkucheną nuskubėju-te į Baltuosius Rūmus, lietuvių reprezentuoti, Lietuvos laisvin-ti?

Tariatės besą išmintingi iš išmintingiausių, tad kodėl nesu-vokiame, kad tokie netinkami elgesio, darbo veiklos dubika-mu, grūdą laimėje, galitę pra-rasti net ir visą vežimą?

Altos pirm., dr. K. Bobelis, kuris yra autoritetingas žmo-gus, turi pasitikėjimą savų ir turi puikų kontaktą su politi-kais Washington. Jis yra ne kartą pasisakęs, įspėjęs, kad L. laisvinimo byloje nekoordinuo-tos veiklos nesekmės Washing-tone, jau ne kartą prašė net plačios visuomenės moralinės paramos prieš neklausdams. Bi-čiuliai, kur jūsų ausys, kur jų-sų super išmintis?

Nė kiek nėra geriau su jumis, bičiuliai, nei L. B-nės veikloje. Galima sakyti, kad net dar blo-giau: jau visai baigiate šios in-

Praeities paminklai liudija seną Egipto istoriją. Šalis tu čia daug pasikeitimų, karų, įvairių kultūrų įtakos, tačiau piramidės tebėstovė, primindamos faraonų valdymo laikus.

stitucijos autoritetą suniekinti. Esate užsiėmę darbu, bet faktai liudija, kad L. B-nės dirvonai daugiau ir dažniau dirvonuoja, nei kad žaliuoja ir vaisių neša. Kągi, žinoma: jums rūpi Altos pini-gai, Altos veikla, jūs neturite laiko savo tiesioginius uždavi-nius vykdyti. Sušaukiate su-važiavimus, tik dėl suvažiavi-mo.

Jaunoms šeimoms uždedate tautinės pareigos, atsakomybės našą ir jau jaučiate savo pa-reišką atlikę. Šeimos siundiate ir tautinio išlikimo frontą, bet jų neapgrindinate, — nepasirūpi-nate joms konkrečiai padėti. O kas sugeba, kas pajėgia tokį už-davinį spręsti, jį neįsileidžia-te, nes tai ne jūsų žmogus. Jūs partinę ambiciją, partinį tikslą visada ir visur statote aukščiau principinių reikalų.

Pasakykite, ponai bičiuliai, ka-da ir kokiam L. B-nės aukštes-nių organų suvažiavime, ar net apylinkės susirinkime, ypač čia, Chicagoje, Cicere, nesukelėte bereikalingo erzelio.

Kada ir kokius LB-nės rinki-mus jūs teisingai, be gudravi-mo laimėjote? Rašote, dejuoja-te, kad jaunimas nesideda į L. B-nės veiklą, bet sąlygų tam jau-nimui LB-nėje veikti ne tik, kad nesudarote, bet savo neatsakin-ga elgsena, nuolatiniais vaidais tą jaunimą stumėte stumėte ku-to liau nuo LB-nės veiklos. Ir kaipgi ne?

Tik meskime žvilgsnį, kad ir į bal. mėn. įvykusį Vidurio va-karų apygardos atstovų suva-žiavimą... O Dieve, jei tu esi danguje, tokių suvažiavimų dau-giau neleisk pakartoti, nes LB-nė ne juokais gali subyrėti į šipu-lis! Vidurio vakarų apygar-dos suvažiavimas skirtas rim-tam atsakingam kultūriniam reikalui, kultūrinės veiklos svar-styboms, tapo paverstas tik į nekultūringų žmonių, nekultū-ringą mitingą.

Bičiuliai, jei dar jūsų širdyje rusena kokio nors tikėjimo ir bent kokia sąžinės kibirkštėlė, ši nuopelną privalote prisimin-ti ir į savo žygdarbius įsiričiuo-ti. Buvo tikrai skurdu matyti, stebėti jūsų melo, apgaulės ir klastos scenas šiame apygardos suvažiavime.

Dr. Zenonas Danilevičius, apie valandą kėlęs ranką, prašęs bal-so ir iš pirmininkaujančio inž. Br. Nainio žodžio negavęs ir kantrybės netekęs, protesto žen-klan visai iš salės išėjo. Dr. Da-nilevičius yra intelektualas, jis be abejoj turėjo daug ką naudingo pasakyti, o gal pozityvaus įnešti į suvažiavimą. Vienas apygar-dos pirmininkas, nusivylęs triukš-mu ir netvarka, pasakė: "Išleis-kite kitos apygardos jungtį sa-vo apylinkę, kad galėtų kul-tūrinį darbą, kultūringai dirbti". Milwaukės pirmininkas tarė: "Tokių suvažiavimų daugiau nenoriu matyti ir daugiau ne-važiuosiu į juos".

Gage parko pirmininkės skun-das buvo toks: "Augina vaikus, bet nenorėčiau, kad jie matytų tokį suvažiavimą, koks šis yra". Jie visi savo nusivylimą, pro-tesą pareiškė garsiai pačiame suvažiavime. Bet fronto bičiulių nei veidai, nei ausys neparaudo...

Taip, kaltininkai yra, tik klaui-mas, kada ir kokia baumė jiems bus pritaikyta? Yra žino-ma, bičiuliai, kad jūsų daugu-mas, ypač jūsų vadai ir vadukai, esate transidentinės, krikščioniš-kosios filosofijos atstovai. Sa-kykite, kaip jūs suderinate savo negatyvias nuotakas, veiksmus su savąja filosofija?

Ar reikia didesnės komedijos: šie L. B-nės griovėjai, visi F. bičiuliai tūžai, kaip niekur nieko, vėl braunasi į tos L. B-nės aukš-čiausius organus, pirmieji išsta-tė savo kandidatūras į L. B-nės galvas, per jėgą, per klastą — melą paimti LB-nę į visišką sa-vo kontrolę ir visai išsivijai pri-mesti savo partinę diktatūrą. Vidurio Vakarų apygardos su-važiavime jau jie pademonstra-vo savo diktatūrinį meną ir jė-gą.

Susitarė neleisti atstovams iš-sirinkti apygardos valdybę ir neleido. Bičiuliai pasiryžo pa-skirsti savo žmones ar patikėti-nius į valdybę ir paskyrė. Tik ne-žinia, kas pripažins tokios val-dybos autoritetą, kokia apylin-kė su tokia skirta apygardos val-dyba kooperuos?

1918 metų stebuklas

"Storaji Berta" apšaudė Paryžių

1918 metais kovo mėn. 23 d., kai Paryžiaus gyventojai ko ra-miausiai vykdė savo kasdienius darbus. Staiga tai vienoje tai kitoje miesto dalyje pasigirdo duslūs sprogimai. Griuvo na-mai.

Nors vyko prancūzų-vokiečių karas ir frontuose ėjo žiaurios kovos, bet juk frontas tuo me-tu nuo Paryžiaus buvo dar ga-na toli, už šimto ir daugiau, ki-lometrų, o čia staiga, lyg per-kūnas iš giedro dangaus, spro-gimai vienas po kito ėmė drebinti Paryžių.

Mieste kilo panika. Iš kur skrenda šie sviediniai? Tai bu-vo misterija ne tik eiliniam Pa-ryžiaus gyventojui, bet ir vy-riausiesiems prancūzų karo va-dams.

Tai buvo naujas, anuo metu, vokiečių technikos stebuklas. Garsūs Kruppo amunicijos fa-brikai pagamino naują, toli šau-dančią patranką, kurią kai kas

Na, ir paskutinis klausimas, kaip ilgai, ši neatsakingų žmo-nių grupelė žais išsivijios kan-tybe? Bendruomenininkas

pavadino "Storaja Berta", nors iš tikrųjų ši patranka niekad taip nebuvo pavadinta. "Stor-ja Berta" buvo vadinamos ki-tos, 420 mm vokiečių patrankos. Šios patrankos vamzdis buvo 210 mm, 35 metrų ilgio, svėrė 200 tonų ir galėjo išlaikyti tik apie 65 šūvius. Prie šios patran-kos buvo pagamintas specialus įtaisas, su kuriuo po kiekvieno šūvio, buvo ištiesinamas pa-trankos vamzdis. Platforma, ant kurios šis vamzdis gulėjo, svėrė 250 tonų, o betoniniai pamatai ant kurių visa patranka stovėjo, svėrė 300 tonų. Bendras patran-kos svoris, įskaitant betono pa-matus, buvo 750 tonų. Patran-kos sviedinys buvo 1 metro ir 20 centimetrų ilgio ir svėrė 105 kilogramus, o sviedinio lūkstas buvo 3 metrų ilgio. Šaudymo nuotolis buvo 128 kilometrai. Pabūklo aptarnavimui reikėjo 80 žmonių.

Kruppo fabrikuose pabūklą pradėjo statyti jau 1914 metų rudenį. Iš viso buvo pagaminta tik 3 pabūklai ir pirmą kartą iššauta 1918 metų kovo mėn. 23 d. Taikinyje buvo Paryžius už 120 kilometrų. Iš viso iš šių pa-trankų iššauta 360 sviedinių, iš kurių 60% krito miesto ribose. Vokiečiai norėdami prancūzus suklaidinti, nustatant patrankos

šaudymo vietą, kartu su šia pa-tranka šaudė dar iš 80 baterijų, tačiau prancūzai, naudodamiesi specialiais klausimais įrengi-mais, jau pirmąją dieną nusta-tė šios patrankos lizdą ir sekan-čią dieną ją apšaudė iš 305 mm pabūklo, įrengto ant geležinke-lių platformos, padarydami žy-mių nuostolių, tačiau pačių pa-trankų nepažeidė. Paskutinis šūvis iš šios patrankos buvo iš-šautas 1918 metų rugpjūčio mėn. 9 dieną.

Sovietai gers pepsi, o amerikiečiai vorką

Pepsico kompanijos pirminin-kas Donald Kendall pranešė spaudai Maskvoje, kad jis pasi-rasė su sovietų pareigūnais su-tartį, kuria iš JAV į SSSR bus eksportuojama Pepsi kola, o iš SSSR į JAV — vorka.

Pepsico Novorosijske prie Juo-dosios jūros pastatys įmonę, ku-ri per metus pagamins po 72 mi-lijonus bonkų pepsi. Tą kapita-listinį gerimą sovietai pradėsia gerti jau nuo ateinančio lapkri-čio mėn. Amerikiečiai mainais pradėsia gerti sovietiską "sto-ličnaja vodka".

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Prof. Vaclovo Biržiškos SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygos gausite, jei pinigų pasiūsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną as-meniskai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žinoti ar vasaros pasisakymams nu-pirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie prididžius kiekvieną kas ji atsimeina ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdas, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išsivijusių šviesuolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado-maitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE"

Mes švenčiame 50 m. sukaktį
Mokame iki 6% Dividendus ir
dar duodame dovanų.

JEI PADESITE TAUPOMO SĄSKAITON \$100 ar daugiau, tai galėsite gauti šotį ir 4 stiklus.

JEI PADESITE \$500 ar daugiau, tai iš 40 dovanų galėsite pasirinkti padožą šildytu-vą, žvakų, patarnavimų lėkštes, dėžutę duonai, nerūdijamo plieno dubenį darž-o-voms maišyti, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

JEIGU PADESITE \$5,000 ar daugiau, tai iš 40 dovanų, galėsite pasirinkti rankinius ir stalo laikrodžius, dakrono antklodę, radiją, foto aparatą, šildomą lėkštę, spir-gintuvą, elektros keptuvą, Corning kavinuką ir daugelį kitų vertybių.

VIENAI SĄSKAITAI VIENA DOVANA.

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 iki 6 val. vak. Penktadienį nuo 9 iki 7 val. vak., o šeštadienį nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA ŠTIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

Philomena sako...

DOLERIAI TURI KOJAS, jie greit išsina ir nebegrižta. Jūsų doleriams reikia vado, kad jie nepaklystų,

jūs jiems patarnaukite, nuneškite į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę. Tenai jūsų doleriai bus saugioj vietoj ir augsti nuosimčiai auklės naują dolerių šeimą.

Įdedant penkis šimtus dolerių, gausite labai naudingą dovaną nemokamai, gražų spalvotą dekį — "blanket".

5%

5 1/4%

5 3/4%

6%

Regular Passbook Account

90 Day Passbook Accounts

\$1,000 or more Savings Certificate (1 to 2 years)

\$5,000 or more Savings Certificate (2 to 10 years)

CHICAGO

savings and loan association

6245 South Western Ave.

476-7575

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1737 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestiuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniai — iki 12 val.	

Išsivežė kviečius, atvažiuo pupų

Ištikimiausias Maskvos kvislingas Antanas Snieckus sukvietėms komunistų partijos varovams Vilniuje įsakė daboti, kad kiekvienas rusiškojo dvaro vergas lenkyniautų su savo kaimynu; Kazakevičiaus agentai planuoja permesi į Ameriką svarbiausią „kultūrinių ryšių“ su Lietuva veiklą; lietuvių tarpe besimaišantieji ryšiniai sėja lietuvių tarpe nesantaiką ir pranašauja dar didesnes tarpusavio rietenas lietuvių organizacijų tarpe, o sovietų transporto laivai, išsivežę iš Amerikos nupirktus rugius, kviečius, jau artėja prie Amerikos uostų pupų, kukurūzų ir kitų Amerikos fermerių gaminamų gėrybių. Į Chicago uostą atplaukė sovietų laivas sojos pupelių prisikrauti.

— Maisto produktų stoka Sovietų Sąjungoje ir Kinijoje padėjo prezidentui Niksonui susitarti dėl karo veiksmų apstabdymo, — Chicago Tribune korespondentui pareiškė agrikultūros sekretorius Earl Butz. Kai prezidentas buvo Maskvoje, tai jis aptarė ginklų gamybos apstabdymo ir maisto stokos problemas.

Sekretorius yra įsitikinęs, kad komunistinei Sovietų Sąjungos valdžiai maistas bus reikalingas ne tik šiais metais, bet ateinančiais ir dar kitais. Jis apskaičiavo, kad rusai planuoja Amerikoje pirkti maisto vienuolikos milijonų dolerių sumai. Agrikultūros sekretorius leido Amerikos fermeriams šiais metais sėti žymiai daugiau javų. Iki šio meto JAV vyriausybė mokėjo fermeriams, kad paliktų laukus dirvonuojančius, o dabar jie galės derlingą žemę apsesti javais, kuriuos galės parduoti. Amerikos ūkininkas galės turėti didesnę derlių, o vyriausybei nereikės bereikalingai mokėti už dirvonuojančius laukus. Be to, vyriausybė, gaudama pinigų už javus, galės pakelti užsienio prekybos balansą, o tuo pačiu metu turės pakilti ir dolerio vertė.

Sekretorius tvirtina, kad JAV gyvenimo standartas nesumažės. Amerika turėjo sunkumų didelės depresijos metais, bet dabar tokie sunkumai nepasikartos. Amerikos darbininkas maistui išleidžia tik 16 procentų gaunamos algos. Pabrangus mėsai, Amerikoje galima pirkti kito maisto, kuris turi daug proteinų. Rusijoje darbininkai maistui išleidžia tris ketvirtadalius uždirbamos algos. Jiems nelieka pinigų drabužiams ir kitiems gyvenimo reikmenims. Amerikos darbininkai gali apsirėdyti, apsiūti, įsigyti namus ir automobilius, tuo tarpu Rusijos darbininkai negali to padaryti, nes komunistinėje sistemoje rusai niekad nepajėgė pasigaminti pakankamai maisto.

Amerikoje javų gamyba yra suvaržyta įvairiais patvarkymais. Valdžios atstovai seka kiekvieną fermerį, kad jis nesėtų daugiau javų, negu jam skirta. JAV vyriausybės nenorėjo javų perviršiaus. Tada verčia mažinti kainas. Nežinotini į visą tai, praeitų metų viduryje Amerikos javų sandėliuose buvo 900 milijonų bušelių kviečių, daug kukurūzų ir sojos. Kraštui būtų buvusi problema tuos javus sandėliuoti. Sekretorius mano, kad blogas derlius ir sausra pakenkė sovietų javų gamybai, todėl sovietų valdžios atstovai nupirko ne tik visas javų atsargas, bet gavo didoką dalį naujo derliaus. Iš Amerikos išvežta daug įvairaus maisto, bet niekas čia negali kalbėti apie maisto stoką. Pabrangus mėsai, gyventojai valgytų jos mažiau, bet praeitais metais krašto gyventojas vidutiniškai suvalgė 118 svarų jautienos. Statistikos duomenys rodo, kad šiais metais jautienos suvartos dar daugiau, nes mėsos krautvėse yra.

Amerikos fermeriai pagamina daugiau duonos, mėsos, riebalų ir pašaro, nes jie vartoja visai kitus metodus, negu Rusijos komunistai. Chruščiovas su didžiausia žemės ūkio specialistų grupe važinėjo po Iowos ūkius ir klausinėjo, kaip fermeriai gali išauginti tokius gerus, didelius ir maistingus kukurūzus. Chruščiovas norėjo įvesti kukurūzų ūkį pačioje Rusijoje, bet Sovietų sistema kukurūzams, matyt, netinka. Vietomis rusai pajėgia užauginti gana gerus kukurūzus, bet visoje Rusijoje kukurūzų aruoduose atsiranda plyšiai. Komunistai stato aruodus pačios geriausios medžiagos, piauna ažuolines lentas, bet kai supila kukurūzus ateinančių metų sėjai, tai pavaršar aruoduose randa didelius plyšius. Panasiai yra ne tik su kukurūzais, bet ir su kitais sėkliniais javais. Visa „komunistinė“ sistema verčia kolchozų darbininkus kombinuoti. Kolchozuose dirbantieji darbininkai gauna pasakiškai mažą atlyginimą ir negauna pakankamai maisto. Jie priversti skelti plyšius, kad galėtų parduoti bent dalį išbirusių javų. Labai dažnai tie plyšiai atsiranda su rusų paskirtų kolchozų prižiūrėtojų žinia. Dažnai tuos plyšius praskelia patys rusai, kad galėtų sandėliuotais javais pasinaudoti.

Apie plyšius aruoduose kalba visa Lietuva. Į sovietinius dvarus suvaryti vergai plyšius skelia ir Rusijos gilumoje esančiuose aruoduose. Pačioje Rusijoje tiktai retais atvejais leidžia kalbėti apie plyšius aruoduose. Jie prašneka, kai nori pristiekti pavadinimą bausmę plyšių skelėjams. Bet kartais ir jų spaudoje pralenda žinutė apie kombinacijas. Vieno keleivio parvežta Tiesa pirmame puslapyje įdėjo žinutę apie reikalą anksti sėti javus. Kad reikalas būtų gyvesnis, autorius įdėjo kelis aiškinamus pavadinimus. Straipsnio pavadinimas šitaip skamba: „Geriausias laikas mineralinėms trąšoms išberti. Balos pasėliuose. Plyšiai aruoduose. Ar neišguls kviečiai.“ (Tiesa, 1973 m. bal. 14 d., 1 psl.). Tuo tarpu visoje toje žinutėje nėra nei vieno žodžio apie atsiradusius „plyšius aruoduose“. Tai reiškia, kad vyriausias redaktorius, skaitydamas jam surinktą žinią, išbraukė tekstą apie aruode atsiradusį plyšį, bet jis užmiršo išbraukti tos žinutės antrinį pavadinimą jau surinktame straipsnyje.

Kol sovietų Sąjungos aruoduose bus plyšiai, kol valdžia grobs visą derlių, nepalikdama žemės ūkio darbininkams pakankamai maisto; kol tiems skriaudžiamiesiems darbininkams nebus mokamas žmoniškas atlyginimas, tai „komunistų“ valdomose srityse nebus duonos ar pupelių. Brežnevas, pasižadėjęs mokėti auksu, gali krauti kviečius ir pupėles, bet ką jis darys, kai bus išvežtas visas komunistų kontroliuojamas auksas? Jeigu patys komunistai nebandys, tai rusų pavergtos tautos pačios turės imtis priemonių geresnei santvarkai įvesti.

GARSINKITĖ NAUJIENOSE

JONAS BERTASIUS

TEISĖ AR SMURTAS?

Paklaustas Tamstos, ar galima įvesti į konstitucinę tvarką susidėjusią padėtį, iš kurios išėjo mano kabinetas, aš turin garbę užtikrinti, kad visos bus padėtos pastangos tiek mano, tiek viso kabineto, kad tai įvyktų kuo greičiausiai. Pamatinis mano uždavinys, besimant sudaryti kabinatą susidėjusioms sąlygoms, buvo įvesti Lietuvoje teisėtą konstitucinę tvarką. Giliausiai mano įsitikinimu, Lietuvai gresia mirtinas pavojus, jeigu greitai laiku nesudarys teisėtos ir konstitucinės padėties. Jeigu man nepasisektų tai padaryti, iš pat pradžių rezervavau sau teisę pasislinkti ir nuimti nuo savęs visą atsakomybę už tai, kas įvyks.

Aukštai Tamstą gerbiąs prof. A. Voldemaras, Ministeris Pirmininkas.

Ne pasilaptis, kad Kėdainių apskrityje stovėjęs kariuomenės pulkas jau žygiavo Kauno link Vyriausybės ginti ir tik pakeltyje pulko vadas sužinojęs, kad dr. K. Grinius atstataidino, pavėsdamas prof. A. Voldemarui sudaryti naują vyriausybę, pulkas sugrįžo atgal.

Į trečią dieną po perversmo pas F. Bortkevičienę atsilankė grupė puskarininkių, per kurią prašė sutikimo leisti sugrąžinti į savo pareigas buvusią vyriausybę ir tik

vengant broliško kraujo, toks sutikimas iš M. Slezevičiaus nebuvo duotas ir viskas išlaikyta paslaptįje. Už mėnesio kito pats generolas P. Plechavičius tuo pačiu reikalu lankėsi pas patį M. Slezevičių, kuriam sutikimas taip gi nebuvo duotas, vadovaujantis tais pačiais Lietuvai pavojais iš kaimyninės valstybės pusės.

Tat reikia tik džiaugtis, kad neišsivystė pilietinis karas, nes tuomet Lenkijai būtų buvusi puikusia proga Lietuvą okupuoti. Prancūzija būtų mielai pritarusi, o Anglija ir Amerika būtų maloniai užsiėmusios.

Tat turim būti dėkingi dr. K. Grinui ir M. Slezevičiui, kad jie pasirodė esą išmintingesni už savo politinius priešus ir nebandė ginklu priešintis.

TAUTOS VADO ARTIMIAUSIO BENDRADARbio VAIDMUO

Po perversmo visus Valstybės reikalus tvarkė A. Smetonos artimiausias bendradarbis prof. A. Voldemaras, kaip ministras pirmininkas ir užsienio reikalų ministras.

Krikščionių Demokratų vadovybė, anksčiau galvojusi, kad ir prof. A. Voldemarui pirmininkaujant, jų svoris ir įtaka į Valstybės reikalų tvarkymą išliks reikiamoje aukštumoje, tačiau buvo stipriai apsisilvta. Vienok pradėjus griežčiau reikšti pretenzijų į bendrą krašto valdymą ir sa-

vo partijos nevaržomą veikimą, tuomet tautininkai pasiryžo nuo savo geradėjų atsipalaiduoti ir Krikščionys Demokratai turėjo iš vyriausybės po pusmečio visai pasitraukti.

Kai kurie iš aktyviųjų Krikščionių Demokratų partijos veikėjų atsidūrė net Dimitravos darbo stovykloje.

Iširus buvusiai koalicijai, buvo suformuotas naujas ministrų kabinetas iš vienu tautininkų.

Naujomis sąlygomis susiklosčius, Krikščionys Demokratai pasijuto dabar galį pilnai burna viešai kalbėti ir tvirtinti, kad jie nedalyvavo perversmo organizavime, suversdami visą reikalą vienai Tautininkų partijai.

Čia treptyje, vienas iš Krikščionių Demokratų vadų, rašydamas savo atsiminimus spaudoje net sugebėjo pasakyti, kad tik Gruodžio 17 d. rytą apie 8 val. jam būvę telefonu pranešta naujiena, kad įvykęs perversmas tuo tarpu, kai tikrumoje, tas pats asmuo jau 5 val. ryto sėdėjo Generalinio štabe.

Ir taip naujam ministrų kabinetui veikiant, laikui bėgant pradėjo reikštis didesnį ir mažesni nesutarimai tarp prof. A. Voldemaro ir A. Smetonos. Rezultate tų pasireiškimų A. Voldemaras 1929 metų rudenį buvo nuo ministerio pirmininko pareigų pašalintas ir priverstas nuolatiniame gyvenime išvažiuoti į Zarusus, kamė gyveno ir jo pasbrolis.

1934 metais buvo įsimaišęs ir ruošta perversmą prieš A. Smetoną, tur būt norėdama pats tapti Valstybės prezidentu, tačiau teisme buvo nuteistas 12 metų kalėjimui, bet 1938 metų paskelbtos amnestijos buvo pasigailėtas, iš kalėjimo išleistas ir išstremtas į užsienį su 600 litų mėnesinės algos. Apsigyveno Romoje.

Europos vadų laurai prof. A. Voldemarui nuolat kvepėjo. Frankfurter Zeitung vadino jį „musolinėlis“. O mūsų „musolinėliui“ besipučiančios dvasios ir ne bet kokios, tai tikrai nestigo.

Net A. Smetona galų gale pasakė: „...o pasirodė, kad Aug. Voldemaras bėgas politinis avantiūristas ir tiek“.

Prie A. Voldemaro avantiūrinį veiksmų reikia priskirti jo pastovius ryšius su Sovietų pasiuntinybėmis ir jų atstovais.

A. Voldemaro pirmininkavimo metais Kaune, jo bute, vėlai vakarais, beveik kas savaitę, lankydavosi Sovietų pasiuntinys vienas, arba drauge su vyresniuoju NKVD istu.

Gyvendamas Romoje, taipgi lankydavosi Sovietų pasiuntinybėje taip dažnai, kad iš jų saugumo organams pasirodė toks dažnas lankymasis įtartinu ir pradėjo jo atsilankymus registruoti.

Iš lenkų diplomatinio sluoksnio žinoma, kad Romoje yra girdėta, kad A. Voldemaras, lankydamasis Sovietų pasiuntinybėje, pasiuntinį įtikinėjęs, kad jeigu Sovietų Sąjunga okupuotų Lietuvą, tai nei Lietu-

K. RADVILA

1940 m. rusų kariuomenė okupavus Lietuvą, tuometinė Amerikos lietuvių visuomenė įstėgė Amerikos lietuvių Tarybą, kurios tikslas buvo: veikti Amerikos vyriausybę, kad nepripažintų Lietuvos aneksijos Antrajam Pas. karpi pasibaičius, įtaigoti Amerikos vyriausybę, kad prastų naują emigracijos įstatymą, pagal kurį Rusijos ir jos akupuotų kraštų pabėgėliams būtų leista apsigyventi šiame krašte. Pokario laikotarpyje buvo veikama per Amerikos Kongresą į valdžią ir gyventojų opinią tar-nauti Lietuvos laisvinimo by-lai. To pasėkoje buvo prastė Kersteno tyrimai su atitinka-nomis rezoliucijomis.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

LIETUVIŠKOJE VISUOMENĖJE

(Tęsinys)

(3)

PRIVATI INICIATYVA PIRMAUJA

Didelį įnašą į Chicago lietuvių kultūrinį gyvenimą įnešė Lietuviai Jėzuitai, pastatydami Jaunimo Centrą. Jis nelygin-tinas su ankščiau statytais kul-tūriniais židiniais. Ne dėl to, kad JC gražesnis pastatas, bet dėl skirtingų patarnavimų vi-suomenėi. JC savininkai jėzui-tai, išskyrus pelno siekiančius renginius, visiems kitiems kul-tūriniais reikalams prieinamas visiškai nemokamai. Aukštes-nioji lit. mokykla ir Pedagogi-nis. Institutas užimdami visas JC patalpas kiekvieną šeštadi-nį naudojasi nemokamai, primokėdami tik už išvaymą. Už tai Chicago lietuvių visuom-enė, JC savininkams mceen-atams ir rėmėjams turi būti dėkinga. Nežinotini, kad atei-tyje dėl Chicago gyventojų judėjimo pasikeitimo, JC ir lik-tų lietuviams nepatogioje mies-to dalyje, bet iki tokių laikų JC savo uždavinį su kaupu bus atlikęs.

Kai kas pasakys, kad jau tuomet planuojant statyti JC reikėjo pagalvoti apie geresnę vietą. Gal ir taip, bet ir dabar, nežinotini, kad Chicago vaka-rų priemiestiuose jau nemažas skaičius lietuvių yra apsigyve-nę, dar ir šiandien Jaunimo Centru vieta kol kas ten per-toli, o ką bekalbėti apie tuos laikus, kada JC buvo stato-mas. Panasiai privacia inicia-tyva atsirado čia minimos ir kitos mokyklos, meno galeri-jos ir kitokios institucijos. Kad skaitytojui neiktų abejonių dėl privacios iniciatyvos, paminė-siu tik vieną iš tokių mokyklų, tai Kr. Donelaičio žemesnioji ir aukštesnioji mokyklos, po daugelio metų jų egzistencijos dar ir šiandien LB švietimo Tarybos tebelaikomos už įsta-tymų ribų. Ar gali ši organiza-cija tas mokyklas savintis?

(4)

VYRIAUSIAS LIETUVOS ISLAISVINIMO KOMITETAS

Organizuotos ir neorganizuotos, po visą pasaulį pasklidusios lietuvių išeivijos privaletų būti pripažintas kaip vyriausios politinės veiklos derinto-jas ne tik išeivijos lietuvius, bet kartu su nepriklausomos Lietuvos diplomacija ir paver-gta tauta, tol, kol bus atstatyta laisva ir nepriklausoma Lietu-vo valstybė.

Visi pripažino VLIKui šį mandatą, visi turėtų dėti pa-stangas dėl jo stiprybės ir aukš-tos jo inteligencijos, VLIKas ateityje turėtų būti neklįstant-is, nes praeities veikloje mes galime prisiminti ir nelabai pa-girtinų veiksmų. Tai kova su nepriklausomos Lietuvos diplo-matija, kai kurių VLIKo narių vestas dialogas su Lietuvos okupuoto pareigūnais, nestro-pus parinkimas VLIKo dar-bams tarnautojų permažas dė-mesys kai kurių organizacijų centro komitetų į atstovo pa-rinkimus.

Gal ne taip svarbu, kokio-mis aplinkybėmis VLIKo sas-tatas būtų sudarinėjamas; svar-bu, kad ten žmonės būtų atrink-ti geriausi iš geriausių, nes VLIKo veikla nėra parapijinė, bet globalinė, turinti oponent-us su milžiniškais resursais ir neribotomis privilegijomis. Čia partijos bilietas neturėtų vai-dinti didelės rolės, nes paver-gtos tautos reikalai yra aukščiau partijos. Atsirandant vis nau-jių šiometinės Lietuvos padė-ties šalininkų, būtina žinoti VLIKo narių ideologiniai įsiti-kinimai.

Vliko veiklai reikalingos lė-šos privalėtų būti teikiamos vi-šų organizacijų, nežinotini jų paskirties bei didumo, o ne taip, kaip iki šiol buvo daroma.

Kiekviena organizacija pati privalėtų suprasti ir nusistaty-ti tam tikrą procentą skirti lais-vinimo reikalams. Pavergtos tautos reikalai turėtų būti aukš-čiau savos organizacijos ban-ko knygutės. Niekam ne paslap-tis, kad yra organizacijų, ku-rios laiko užsaldžiusias iš vi-tuomenės surinkto nemažai kapitalo bankuose arba prisii-šius tik vieną iš tokių mokyklų, tai Kr. Donelaičio žemesnioji ir aukštesnioji mokyklos, po daugelio metų jų egzistencijos dar ir šiandien LB švietimo Tarybos tebelaikomos už įsta-tymų ribų. Ar gali ši organiza-cija tas mokyklas savintis?

Organizuotos ir neorganizuotos, po visą pasaulį pasklidusios lietuvių išeivijos privaletų būti pripažintas kaip vyriausios politinės veiklos derinto-jas ne tik išeivijos lietuvius, bet kartu su nepriklausomos Lietuvos diplomacija ir paver-gta tauta, tol, kol bus atstatyta laisva ir nepriklausoma Lietu-vo valstybė.

(5)

ALTOS IR LB

NEŠANTAİKOS PROBLEMA

Prieš pradėdant tos proble-mos analizavimą yra būtina grįžtelti atgal ir nors paviršu-tiniškai žvelgti į šių organiza-cijų atsiradimo priežastis.

vos Vyriausybė, nei kariuomenė nerody-sianti jokio pasipriešinimo. Kas tikrumoje taip ir įvyko.

Bet labiausiai lietuviams nesupranta-mas yra A. Voldemaro žygis, kuomet 1940 metais, A. Smetonai pasitraukus iš Lietu-vo, A. Voldemaras pasiryžo važiuoti į Lietuvą.

1919 metais A. Voldemaras ir A. Smeto-na abu pabėgo nuo artėjančių bolševikų, o dabar A. Smetonai pasitraukus, A. Vol-demaras savanoriškai važiuoja į glėbį?

Iš Lietuvos universiteto profesorų ir J. Paleckio vyriausybės narių esu girdėjęs pasakojant labai smulkiai, kaip Sovietų pasiuntinys — Pozdniakovas be galo rūpi-nosi, kad patys lietuvių A. Voldemarą at-kalbėtų nuo grįžimo Lietuvon. Tuo reika-tu būvę daug kalbėta Berlyne A. Voldemarui ten suslojus, o paskui ir Kybartuose.

Vis tik A. Voldemarui grįžus Kaunan taipgi būvę deta daug pastangų prikaltėti išvažiuoti atgal užsienin, arba išvažiuoti pastoviam apsigyvenimui Rygon, tik ne-sirodant viešai politiniame gyvenime.

Visiems patarimams negelbstint, net ir Sovietų pasiuntinys Pozdniakovas pasakė: „... mes negalime kompromituotis prieš Lietuvos darbo klasę“ ir nepaliklo Jo gy-venti Kaune, bet, jau kaip Sovietų pilietį, išgabeno į Krymą, Jaltos kurortą gyventi, duodant 3 kambarių butą ir tarnaitę. Už 2-jų savaitę buvo išgabenta ir A. Volde-marso šeima. (Bus daugiau)

TEL. PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS

AKUŠERIJĄ IR GYDYTOJĄ
Ginekologą

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR GYDYTOJĄ

Ginekologą

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446

Prima ligonius pagal susitarimą

Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ

CHIRURGIJA

Telef. 695-0533

Poz Valley Medical Center

840 SUMMIT ST.

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Office: HE 4-5849

Resid.: 348-2253

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.

antradienis ir penktadienis nuo 1-5, trečiadienis ir šeštadienis 9-12 val.

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti 3-0001.

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR GYDYTOJĄ

Ginekologą

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELONAITĖ

AKUŠERIJĄ IR GYDYTOJĄ

Ginekologą

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Neatsiliepiu - skambinti 471-0225

Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2434 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.

Šeštadienis nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 445-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir chirurgija

Ofiso telefonai: 2750 West 71st St., Tel.: 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.

Sekundadienis ir trečiadienis uždaryta.

Naujas rez. telefonai: 445-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ

Ofiso telefonai: 2652 WEST 59th STREET, Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį 9-12 val. vak.

Šeštadienis 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. TUMSONIS, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HE 4-2123

Resid. telefonai: GIBSON 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandų skambinti telefonais HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefonai GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai: Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8, Šeštadienis 9-12, 2858 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: P-Rospect 4-5084

NAUJENAS

Latvianų tautinė grupė ir paroda

ir paroda

NAUJENAS

Latvianų tautinė grupė ir paroda

ir paroda

NAUJENAS

Latvianų tautinė grupė ir paroda

ir paroda

NAUJENAS

Latvianų tautinė grupė ir paroda

ir paroda

NAUJENAS

Latvianų tautinė grupė ir paroda

ir paroda

NAUJENAS

Latvianų tautinė grupė ir paroda

ir paroda

NAUJENAS

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.

Zarasiškiai ruošiasi pavasariniam banketui, kuris įvyks balandžio 28 d., šeštadienį, Vycių salėje, 2455 W. 47th St. Be skanios vakarienės, bus gausių dovanų.

Zarasiškių klubas

Padaryta gerų nutarimų

Balandžio 15 d. Hollywood salėje Zarasiškių klubo susirinkimas. Pirmininkas P. Blėkys atidavė susirinkimą 2 val. po pietų. Metinio susirinkimo protokolas priimtas. Į klubą įstojo 4 nauji nariai, jų tarpe p. Raugas, po 20 metų pertraukos sugrįžo į klubą. Raugas buvo vienas iš pirmųjų klubo narių, kai 1935 m. Zarasiškių klubas pradėjo gyvuoti. Jis 20 metų gyveno Wisconsin valstijoje, kur turėjo savo vasarnamį - rezortą. Praeitais metais Raugo žmonai mirus, vyras pardavė vasarnamį ir sugrįžo į Chicago. Jis jau 84 metų amžiaus, bet atrodo daug jaunesnis ir pilnas energijos.</

Du klausimai

Kas treji metai įvyksta JAV Lietuvos Bendruomenės Tarybos rinkimai. Rinkimus praversti sudaroma vyriausia rinkimų komisija, bet praktiškai visus su rinkimais susijusius darbus atlieka LB Centro valdyba. Praėjusiuose rinkimuose buvo nesklandumų. Broniaus Nainio vadovaujama Centro valdyba pateikė taip sujauktas rinkimų taisykles, kad jos turėjo būti taisomos keičiamos, rinkimai atidėlijami ir, pagaliau, neišku kaip teisingai tie rinkimai buvo praversti.

Šiais metais įvykstantiems LB Tarybos rinkimams praversti vyriausia rinkimų komisija sudaryta Los Angeles. Taisyklės paruošė dabartinė Centro valdyba, vadovaujama Vytauto Volerto. Teko girdyti, kad taisyklės yra gana supintos, jos buvo taisytos ir galutinai išsuntintos ir gautos tik dieną prieš kandidatų išstatymo laiką (kandidatai į Tarybą turėjo būti išstatyti iki balandžio 1 dienos, pataisytas taisyklės apylinkių valdybos gavo kovo 31). Anksčiau svarbiausi taisyklių punktai buvo skelbiami spaudoje, šiais metais to nebu-

vo daroma. Daugelis galėjo nežinoti nei apie kandidatų išstatymo stacionus reikalavimus, nei kitų dalykų. Klausimas, kodėl Centro valdyba šiuos rinkimus nori vesti uždaryti — paslaptingai? Ar dėl to, kad nepatektų jiems nepriimtinių asmenų?

Girdime, kad kandidatai jau išstatyti, spaudoje skaitome kandidatų garsinimą, reklamą. Bet iki šios dienos (balandžio mėn. 23) didžiausioje Vidurio Vakarų (Čikagos) apygardoje spaudoje nepaskelbta išstatytų kandidatų pavardės. Kodėl rinkimų komisija nesiekia visuomenę informuoti apie išstatytus kandidatus? Ar ir tai bus laikoma paslaptimi, kaip rinkimų taisyklės prieš sudaryta Los Angeles. Taisyklės paruošė dabartinė Centro valdyba, vadovaujama Vytauto Volerto. Teko girdyti, kad taisyklės yra gana supintos, jos buvo taisytos ir galutinai išsuntintos ir gautos tik dieną prieš kandidatų išstatymo laiką (kandidatai į Tarybą turėjo būti išstatyti iki balandžio 1 dienos, pataisytas taisyklės apylinkių valdybos gavo kovo 31). Anksčiau svarbiausi taisyklių punktai buvo skelbiami spaudoje, šiais metais to nebu-

vo daroma. Daugelis galėjo nežinoti nei apie kandidatų išstatymo stacionus reikalavimus, nei kitų dalykų. Klausimas, kodėl Centro valdyba šiuos rinkimus nori vesti uždaryti — paslaptingai? Ar dėl to, kad nepatektų jiems nepriimtinių asmenų?

LIET. BENDRUOMENĖS RINKIMAI

JAV LB VII tarybos ir PLB IV seimo rinkimuose, kurie įvyks gegužės 19 ir 20 d., balsuoti gali kiekvienas pilnatetis lietuvis, nejaunesnis kaip 18 metų.

Lietuviai, kurių gyvenamojoje vietoje nėra LB apylinkės, registruojasi ir balsuoja savo pasirinktoje apylinkėje. Balsuoti galima asmeniškai LB apylinkės rinkimų būstinėje ar laišku. Norintieji balsuoti laišku iš anksto pasirūpina, kad apylinkės rinkimų komisija atsiųstų balsavimo lapelius.

BALYS GRAUŽINIS, pirmininkas
JAV LB Vyriausia Rinkimų Komisija
3414 Overland Ave., Los Angeles, Cal. 90034

NAUJIENŲ VAJAUS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokią paramą, taip pat už atsiliepiantį laiškus ir pareiškimus, kurie rado teigiamą atgarsį visuose lietuvių protuose bei širdyse patalioje vajuos pradžioje. Antriam vajuos laikotarpiu norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiama parama aukomis, bet ir kiekvienam laikraščių brangiausia dovana — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjant jų skaičiui būtų ilgam užtikrinta egzistencija nekeliant kainos. Naujienos savo tikslia informacija ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama taptų konkreti. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienas, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsiskirti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, reikalingos, ir net būtinos.

Chicagoje, priemiesčiuose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, trimis mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusei metų — \$11.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Užsienio — \$23.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Sinčiu ..... dol.

☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsiskiriant naujam skaitytojui.
☐ Užsakau Naujienas savo ..... kaip dovana ..... proga.

☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siųsti raginimo.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis susipažintų.

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

Parašas .....

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujai kraustyti įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliniai maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

Alexandria Bay, N. Y., kasmet organizuoja vaikų meškeriojimo varžybas. Čia matomas vienas varžybų dalyvis su pagauta žuvimi.

būtų pačiai Bendruomenei. Taigi, kyla klausimas, kodėl rinkimų komisijos pirmininkas vėl paskirtas St. Džiugas? Jei norima gero Bendruomenės, tai reikėtų stengtis padaryti taip, kad nekiltų bereikalingų įtartinimų ir, kad viskas vykdytų sklandžiai.

Anksčiau rinkimų komisijas sudarydavo apylinkių valdybos, nejaugi Marquette Parke apylinkės valdyba nesurado kitų asmenų rinkimams praversti, arba bent sudaryti įvairesnę ir plačiau apimančią rinkimų komisiją?

J. Sinka

žudynės Velykų rytą

Velykų rytą maisto krautuves savininkui Jerome Jackson su savo žmona Mary besikibant prie savo krautuves 6315 S. Woodlawn Ave. lauke, atėjo vienas apie 25 metų amžiaus vyras ir įėjo į krautuvę.

Manydamas, kad įėjo pirkėjas, Mrs. Jackson nuėjo pasakui ir tuojau krautuvėje pasigirdo šūvis. Įbėgęs į krautuvę Jackson pamatė savo žmoną ant grindų su persauta kakta. Tuo pačiu momentu paleidęs į Jacksoną šūvį ir peršovęs keli banditas nieko nepagrobęs pabėgo. Jackson nugalbantis Billings ligoninė, o jo žmona mirė į ligoninę vežama.

Apie 3 valandą Velykų rytą į rezidencinių namų 900 N. Michigan Ave. viešbutį įėjo du vyrai ir pareikalavo iš durų sargo David Hand pinigų. Siam atsisakius, vienas išsitraukęs 6 inčų peilį subadė Hand trims smūgiais — į dešinį šoną, į petį ir sprandą, atėmė iš jo \$30 ir pasakė: "Eik dabar ir mėgink pašaukti policiją, būdamas tokiam stovyje", abu du vyrai nuėjo sau.

Policija Velykų dieną suėmė tūlą ginklų pristatytą Willie Stokes, 35, iš 4808 S. Drexel Blvd. Stokes buvo areštuotas besigabenant iš O'Hare aerodromo du 9 mm kulkovaidžius, kurie liktuvi buvo atgabenti jam iš Los Angeles.

Išaiškinta, kad Stokes ginklais aprūpindavo Chicago gatvių gaujas.

TRUMP AI

— Domininkas ir Rozalija Rūkai iš Clinton, Ind., atsiuntė Balfui 100 dol. auką. D. Rūkai rašo: "Esu devyndešimties metų angliakasis pensininkas, turiu sergancią dukrelę, bet visgi sutaučiau Lietuvai ir lietuviams gelbėti". D. ir R. Rūkai yra šviesūs pavyzdžiai, rodantys tikrą artimo meilę.

— Balso centro įstaiga, veikianti Chicagoje įsikūrė tose patiose patalpose, kur ir Amerikos Lietuvių Taryba. Patalpos erdvios ir tinkamos. Jomis naudojantis kartu su Altu, žymiai sumažėja išlaikymo išlaidos. Balso skyriai ir atskiri asmenys prašomi rašius ir aukas siųsti Balso įstaigos adresu: Balfas, 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 776-7582.

— Jonas Jasaitis, JAV LB Tarybos narys, buvęs kelis metus Chicago apygardos ir dvi kadencijas JAV LB centro valdybą pirmininkas, W. Donelaičio aukštesniojoje liutunistinėje mokykloje dėsto, taip pavadintą, Bendruomenės mokslo. Šiose pamokose mokiniai supažindinami su išeivijos lietuvių veikla, pagrindinėmis organizacijomis, spauda ir kt.

— St. Petruskas iš Brookfield, Wisc., ilgesniam laikui išvyko į Island City Point vasarvietes Minocqua apylinkėje.

— Ona Dubra, Rockford, Ill., keisdama adresą, atsiuntė vėjui 3 dol. auką. Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja.

— Chicago Centriniėje Bibliotekoje, 78 E. Washington St., balandžio 20 — gegužės 5 d. įvyks Chicago jaunųjų filmuotojų festivalis. Kiekvieną dieną bus rodomi jaunųjų filmuotojų gamybos atrinkti filmai, dalyvaujant komisijai. Geriausi filmai bus rodomi gegužės 5 d. 10 val., prieš premijų įteikimo iškilmes.

— Chicago skautai kartu su miesto bei apskrities įstaigomis paskelbė balandžio 28 d. Švaros dieną ir 20,000 skautų bei jaunųjų žada surinkti apie 200

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

TOOL MAKERS LATHE HANDS GRINDER HANDS

Pleasant working conditions.
COLUMBIA TOOL & GAGE CO.
1821 PICKWICK AVE.
GLENVIEW, ILL.
Call 729-4902

MAINTENANCE MAN
Experienced man with overall knowledge of mechanical, electrical and general plant maintenance. Needed on day shift. Company benefits. Apply in person.
LEXINGTON STEEL CORP.
5001 So. KEDVIE CHICAGO

REIKALINGI PAGALBININKAI
Patyrę metalo apdirbimo fabrikuose. Puiki progą progresuoti. Nuolatinis darbas. Daug priedų.
Susikabinti angliškai.
650 So. 28th AVE.
BELLWOOD, ILLINOIS

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

RECEPTIONIST — TYPIST
FOR ADVERTISING AGENCY.
We need an excellent typist with good phone voice. Excellent salary and benefits offered.
Call Mrs. BRIGGS
648-1199

SECRETARY
Personable gal with good typing skills. Shorthand helpful, not necessary. To work with import manager. Will have variety of duties. Good salary with fringe benefits.
Call Mr. SCHMIDTKE
243-8050

GAL FRIDAY
To do light typing and who likes to work with figures. Small congenial office in new building. Convenient to Lake Street L and C & W downtown station. Free hospitalization and life insurance. Liberal vacation policy.
641-0884

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

"FIRST" NEEDS YOU!!

If you are mature, aggressive and can work

FULL TIME —

we have immediate openings for:

STOCK MEN and WOMEN

- ◆ Good starting salary
- ◆ 2 weeks vacation after 10 month
- ◆ Double Birthday Pay
- ◆ E More Paid Holidays and many more benefits including Profit Sharing.

JUNE BURNS

FIRST DEPARTMENT STORE

4810 N. Pulaski Rd.
286-2544

SALES EXECUTIVE

We need executive management personnel to fill top position in our corporation, Industrial Chemicals, Excellent income: \$11,500 — \$24,000, potentials — bonus comm. Mr. FUNK — 887-0340 10:00 A.M. — 3:00 P.M.

MISCELLANEOUS

Išvėros Dalkai

KAY'S PLACE

IR PIKNIKŲ VIETA
(buv. Liepos), 8236 Kean Ave., Willow Springs, Ill., siūlo nuomoti piknikams vietą: Memorial Day — gegužės 28 d. ir Liepos 4 d., taip pat sekmadieniais — birželio 10, liepos 1 — 8 — 15 — 22 ir rugpjūčio 12—19. Taip pat yra dar neisnuomota bet kuriam seštadieniui. Kaina 60 dol.
Reikia įnešti 20 dol. rankpinigių.
Tel. 839-9584

BOOKBINDERS — LIBRARY

MEN, EXPERIENCED
Women, Smythe Sewing Machine — automatic
A & H BINDERY
117 W. HARRISON
922-8007

tonų šiukšlių. Akciją remia kai kurios vaivsandenų ir pakaviomonių bendrovės. Visi gyventojai yra kviečiami prisidėti savo apylinkėje prie šios akcijos. Organizacijos yra kviečiamos skambinti 782-3990, pranešant dalyvavimą akcijoje ir sėkmingai darbo koordinacijai.

— Romualdas Grajauskas, iš Hartford, Conn., išrinktas LB

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS

IR ZEMAIŠIUS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

PIGIAI PARDUODAMAS medinis pajamų namas Marquette Parke. Po 6 val. vakaro telefonuoti 434-9583.

MCRINIS 3 BUTAI

— 2 po 6 ir vienas 4 kambarių. Centralinis šildymas. 30 pėdų sklypas. 2 auto garažas. Dideli butai. Modernūs įrengimai. Geriausiajį Brighton Parko vietoje.
\$36,500.

SIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd ST. (prie Sacramento) Tel. 436-7878

CUSTOM BUILT

Spacious 3 bedroom home all brick. 1½ baths. Full basement. Call for appointment —

By owner.

737-4308

GREITAM PARDAVIMUI

Puošnus 2 butų namas su apstatytu baldais butu angliškame beismante. Viskas atnaujinta ir labai gerame stovyje. Gerai Marquette Parko apylinkėje. Geros pajamos.
\$37,000.
Tel. 758-9287 arba 758-9304

BUY FROM OWNER

AND SAVE

The building will pay itself off in 10 years.

For information call

434-8469

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

apylinkės pirmininku, kun. Vytautas Bitinas — vicepirmin., Henrikas Dapkus — izd., Marija Petruskienė — izd., Eleonora Miniukienė — sekr., Eleonora Miniukienė — kultūros ir soc. reikalams, Gediminas Liaukus — visuomenės reikalams, Danutė Šliogerė ir Juozas Stankaitis — jaunimo reikalams.

— Tradicinis Velykų stalas, surengtas Liet. Mot. Federacijos Klubo pereinamais metais, su laukė visuomenės didelio susidomėjimo ir pasisekimo. Pakartotinai ruošiamas ir šiemet balandžio 29 d. 3 val. p. p. (per Atlykį) Liet. tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Rengėjos prašo svečius atsilankyti, skaniai pasivaikinti ir pabendrauti jaukioje velykinėje nuotakoje. Programą atliks dainuojančių skautų oktetas. Įėjimo auka \$6.00.

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Telsim auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.

3518-34 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Gerbačiauskas, sav.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: RRepublic 7-1941